

MASTERPLAN

AALHERSTEL
IN NEDERLANDSE BINNENWATEREN

via

1. REALISATIE EXTRA UITTREK 157 TON SCHIERAAL

en

2. UITZET VAN GLAS- EN POOTAAL

VERSIE 29 JUNI 2009

Combinatie van Beroepsvissers

PO IJsselmeer
(Nederlandse Vissersbond)

Inhoud:

pagina

MASTERPLAN AALHERSTEL	7
bijlage 1: brief Directeur Visserij aan PVis d.d. 21 april 2009	13
bijlage 2 Plan van aanpak voor realisatie extra uittrek van 157 ton schieraal	17
bijlage 2.a.: Organisatie, aantal deelnemende vissers en uit te zetten hoeveelheden per deelgebied.	21
bijlage 2.b.: Hoeveelheden schieraal per uitzetlocatie en het aantal uitzetmomenten per weeglocatie tussen 1 augustus en 1 december 2009 gebaseerd op de uitzetplannen per deelgebied	27
bijlage 2 c: Deelgebieden met goede kwaliteit schieraal en de van daaruit toegezegde hoeveelheden schieraal	29
bijlage 2.d. Stilliggebieden en de hoeveelheid schieraal die daarvandaan uittrekt (incl. kaart)	31
bijlage 3: Plan van aanpak voor uitzet van glas- en pootaal	37

Woord vooraf

Het voorliggende Masterplan Aalherstel bestaat uit twee delen.

Het eerste deel (project uitzet schieraal; bijlage 2) beschrijft de organisatie van de met ingang van dit jaar jaarlijks te realiseren extra uittrek van 157 ton schieraal. Hiervoor is door het ministerie van LNV voor de komende 2 of 3 jaar een bedrag van € 700.000 per jaar toegezegd. De concrete uitwerking van deze schieraaluitrek dient voor 1 juli 2009 te worden voorgelegd aan de minister van LNV.

Het tweede deel (project uitzet van glas- en pootaal; bijlage 3) beschrijft de organisatie van de jaarlijks te realiseren uitzet van glas- en pootaal. Hiervoor is door het ministerie van LNV jaarlijks € 300.000 beschikbaar gesteld de komende 5 jaar. Dit deel van het Masterplan moet nog nader worden uitgewerkt.

1. Voorgeschiedenis

In oktober 2008 heeft minister Verburg een Aalherstelplan aangeboden aan de Tweede Kamer. In het overleg tussen de minister en de Kamer is besloten dat in plaats van een stilligregeling voor de schieraalvisserij in de maanden september en oktober door de beroepsvissers op de binnenwateren in de periode augustus t/m december 2009 in totaal 157 ton schieraal zal worden gevangen en uitgezet op plaatsen waar vrije uittrek naar zee mogelijk is. Van deze 157 ton dient 50 ton schieraal van goede kwaliteit¹ te zijn. Voor dit schieraalproject heeft LNV een bedrag van € 700.000 beschikbaar gesteld.

Uitzet van schieraal

De voorbereiding en uitwerking van dit project is opgepakt door de Combinatie van Beroepsvissers. Het concrete plan voor het schieraalproject dient voor 1 juli a.s. bij LNV te zijn ingediend. De minister kondigt in het aalherstelplan ook aan dat er jaarlijks € 300.000 beschikbaar is voor de uitzet van glas- en pootaal.

In 2008 is het Productschap Vis (PVis) benaderd door Directie Visserij van het ministerie van LNV met het verzoek een coördinerende rol te spelen bij de verdeling van EVF gelden voor uitzetinitiatieven voor aal. Voorwaarden die hiervoor werden gesteld, waren o.a. dat de uitzetinitiatieven structureel dienen te zijn, anders kunnen deze niet in aanmerking komen voor een bijdrage uit het EVF. Verder dienden het initiatieven te zijn die door de sector breed gedragen worden (ook financieel) en waaraan in beginsel alle marktpartijen deel kunnen nemen.

PVis heeft het initiatief genomen partijen uit de palingsector (kweek, handel, binnenvissers) bij elkaar te brengen en te bezien welke mogelijkheden er zijn voor collectieve samenwerking.

In diezelfde tijd werd de stichting Future for Eel (FFE) opgericht, met als belangrijkste doelstelling een substantiële bijdrage te leveren aan het aalherstel. In de gesprekken die zijn gevoerd met de sector bleek dat het plan om FFE een centrale rol te laten spelen, aan draagvlak begon te winnen. Ook het ministerie bleek te voelen voor een constructie waarbij FFE als ondersteunende partij zou kunnen dienen. Dit bleek onder meer uit een deel van de brief van de minister aan de Tweede Kamer van 19 november 2008 met kenmerk Viss 2008/5769), alsmede uit de brief van de Directeur Visserij d.d. 12 december 2008 met kenmerk Viss08/6237. Voorwaarde voor het ministerie en voor enkele partijen was wel dat PVis betrokken zou blijven bij de ontwikkelingen.

¹. LNV heeft inmiddels, op basis van advies van IMARES/RIKILT en in overleg met de CvB goede kwaliteitsgebieden geïdentificeerd. Daarbij is gekeken naar de mate van aanwezigheid van reproductie verstorende stoffen in de vrouwelijke schieraal.

Het (voorlopige) bestuur van FFE is aan het werk gegaan om het draagvlak bij de sector te bevorderen en om vanuit de sector additionele bijdragen te genereren. PVis is daarbij faciliterend en adviserend opgetreden, vanuit de noodzaak om voor de sector een platform te creëren.

Inmiddels is door Directie Visserij aan PVis verzocht het beheer van de € 700.000 voor de uitzet/verplaatsing van schieraal te beheren, zo blijkt uit de brief van Directeur Visserij aan PVis van 21 april 2009 (zie bijlage 1). Aanleiding voor deze brief was mede dat de stichting FFE nog geen concrete initiatieven had ingebracht.

2. Doelen van dit Masterplan

In dit plan wordt beschreven hoe de organisaties CvB, PO-IJsselmeer en PVis gezamenlijk met de aalsector zich zullen inzetten om:

- ▶ in de periode van 1 augustus tot 1 december 2009, met behulp van financiering door LNV 157 ton schieraal extra naar zee te laten uittrekken (= project Uitzet Schieraal)
- ▶ uitzet van glas- en pootaal in veilige en duurzame gebieden te realiseren (= project Glas- en Pootaal)

Uitzet van glasaal

Voor LNV is van belang dat de afspraak tussen Ministerie en Tweede Kamer, verwoord in de motie Koppejan c.s. (kamerstuk 29675 nr. 72) door het bedrijfsleven, volledig en toetsbaar wordt nagekomen. Dit houdt het volgende in:

- het uitzetten van 157 ton dient daadwerkelijk gerealiseerd te worden, LNV stelt hiervoor jaarlijks een bedrag van € 700.000 beschikbaar;
- de hoeveelheden aan te leveren en uit te zetten schieraal dienen op een zodanige wijze te worden bepaald, dat het beschikbare geld op de juiste plaats terecht komt en de gevraagde bijdragen van de bedrijven proportioneel en acceptabel zijn² ;
- glas- en pootaal dienen op een verantwoorde en toetsbare wijze uitgezet wordt in goed beheerde gebieden van goede kwaliteit waar een aalbeheerplan functioneel is of binnen afzienbare tijd functioneel zal zijn. LNV stelt hiervoor jaarlijks een bedrag van € 300.000 beschikbaar.
- “free riders” in de sector dienen zich niet te kunnen onttrekken aan het leveren van een bijdrage tot het bereiken van het einddoel.

² Bij de sector is niet bekend wie allemaal in Nederland met beroepsvistelingen op paling vissen. De mogelijkheid blijft bestaan dat niet alle bedrijfjes de mogelijkheid hebben gekregen zich aan te sluiten bij het plan 157 ton schieraal uit te zetten.

Het laatgenoemde doel zal door LNV gerealiseerd worden via regelgeving. Voor de overige doelen dient dit plan de garantie te geven dat er een maximale inzet van de sector zal zijn om de doelen ook daadwerkelijk en aantoonbaar te halen.

Het uiteindelijke doel is te komen tot gedegen en gedragen decentraal aalbeheer in 2011. Glas- en pootaaluitzet en de uitzet van schieraal kunnen/zullen daar onderdeel van uit blijven maken.

3. Activiteiten

Het masterplan kent twee hoofdactiviteiten.

1. Het uitzetten van schieraal in zee met als doel het paaibestand op korte termijn te verhogen
2. Het uitzetten van glas- en pootaal in kansrijke binnenwateren met als doel op de langere termijn de paaistand van goede kwaliteit ouderdieren te voorzien.

Deze hoofdactiviteiten behoeven ook ondersteunend onderzoek. Dit laatste is niet opgenomen in het voorliggende masterplan.

4. Uitzetten schieraal (zie bijlage 2)

De Combinatie van Beroepsvissers (CvB) heeft het voortouw genomen voor het plan dat moet leiden tot extra uittrek van 157 ton schieraal, waarvan 50 ton aal van goede kwaliteit². In de op 24 april jl. gehouden algemene ledenvergadering van de CvB is een opzet daarvoor uitvoerig besproken en geaccordeerd. De ledenraad van de PO-IJsselmeer heeft dit vervolgens ook als uitgangspunt genomen voor de verdere uitwerking in dit gebied. Bijlage 2 bij dit masterplan beschrijft de organisatie en uitvoering van dit plan. Op 12 juni is de stand van zaken als volgt (zie ook tabel in bijlage 2.a.):

In 28 gebieden is een hoeveelheid schieraal toegezegd (te vangen en aan te leveren tussen 1 augustus en 1 december) en wordt onder leiding van een coördinator (19 personen) verder gewerkt aan de coördinatie van de uitzet zelf. In totaal is door de beroepsvissers 144 ton schieraal toegezegd en ontsnapt 24 ton extra door vrijwillige of opgelegde stilligging. Het totaal aan extra uittrekkende schieraal komt daarmee op 168 ton. Hiervan is wordt meer dan 40 ton gevangen door beroepsvissers uit goede kwaliteitsgebieden en trekt er meer dan 11 ton schieraal uit deze gebieden uit doordat een aantal vissers verklaard heeft om in september en oktober geen aalvistuigen in hun water aanwezig te hebben.

Resultaat is dat er in totaal 51 ton schieraal uit goede kwaliteitsgebieden extra zal kunnen uittrekken. (bijlage 2c)

5. Uitzetten glas- en pootaal (zie bijlage 3)

Een substantiële bijdrage aan het aalherstel is mogelijk door het uitzetten van glas- en pootaal. Dit kan op diverse manieren en er zijn al diverse initiatieven ontwikkeld. Mogelijk komen deze initiatieven in aanmerking voor subsidiering via de € 300.000 die LNV hiervoor jaarlijks beschikbaar stelt.

Voor de uitzet van aal is in het door LNV opgestelde Aalherstelplan een protocol opgenomen, dat kan dienen als handleiding voor indieners van een uitzetplan

Een optimale besteding van de via LNV beschikbare gelden vraagt een grondige voorbereiding, waarbij de volgende activiteiten aan de orde komen:

- publiciteit over de mogelijkheid tot subsidieaanvraag voor de uitzet van glas- en/of pootaal
- ontwikkeling administratieve procedures voor subsidieaanvraag
- inventarisatie van ingediende plannen voor uitzetting van glas- en/of pootaal
- beoordeling door deskundigen
- beschikking over subsidieaanvraag (door bestuur op basis van deskundigenadvies)

- uitvoering door subsidieaanvrager
- toezicht op correcte uitvoering (steekproefsgewijs en n.a.v. rapportage door indiener)
- financiële afwikkeling (op basis van facturen)

PVis biedt aan om de ingediende plannen als gemandateerde subsidieverstrekker te behandelen volgens bovenstaande werkwijze. Voor de inhoudelijke beoordeling zal gebruik worden gemaakt van de expertise die verkregen kan worden van of via de stichting Future for Eel.

Pootaal voor uitzetting

6. Kosten en organisatie

Voor het plan extra uitzet 157 ton schieraal wordt door de sector, afhankelijk van de marktprijs, een jaarlijkse bijdrage geleverd van € 300.000,-- tot € 500.000,-- (verschil tussen marktprijs en verkoopprijs aan project extra uittrek schieraal) .

Voor het project extra uittrek schieraal worden er door landelijke en de lokale organisaties van binnenvissers voor meer dan € 100.000,-- aan organisatiekosten gemaakt.

Controlekosten voor het project ‘extra uittrek schieraal’ van hoeveelheden en kwaliteit komen jaarlijks uit op ca. € 15.000,--. Administratieve kosten voor het in goede orde ontvangen van schieraal en uitbetaling aan vissers bedragen naar schatting nog eens € 5000,--

Ten behoeve van de organisatie, administratie en juridische afwikkeling van het project extra uitzet glas- en pootaal zullen jaarlijks ca € 50.000,-- kosten gemaakt worden.

De sector binnenvisserij zal de bovenstaande kosten voor de minderprijs dragen en de organisatiekosten voor haar rekening nemen.

Aan het Ministerie wordt van het bovenstaande gevraagd de jaarlijkse kosten voor administratie, controle en juridische afwikkeling van beide projecten voor haar rekening te nemen (naar schatting € 70.000,--). Deze werkwijze kan vergeleken worden met een vorm van medebewind door het Productschap Vis.

7. Aanvullend onderzoek

Het uitzetten van schieraal in zee en het uitzetten van glas- en pootaal in de binnenwateren wordt door deskundigen gezien als goede activiteiten om de aalstand te herstellen. (zie ook het rapport van de Commissie Eijsackers) De meest geschikte procedures daarvoor zijn op dit moment echter nog niet voorhanden. Daar is aanvullend onderzoek voor nodig, waarbij onder meer de volgende zaken aan de orde komen:

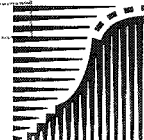
- wat zijn precies de uitwendige kenmerken van goede kwaliteit schieraal?
- meer inzicht in de gebieden met schieraal van goede kwaliteit
- selectie van schieraal zonder zwemblaas parasiet of zwemblaas beschadigingen middels een echoscan te selecteren als goede kwaliteit schieraal
- mogelijkheden voor verbetering van het vangen van schieraal voor gemalen middels aangepast gemaalbeheer en verbeteren van vangstechnieken
- wat werkt beter, uitzet van glasaal of pootaal?

Lengtemeting bij onderzoek schieraal

Bijlage 1

INGEKOMEN POST	
Datum	27-4-09
Nr.	0609
Code	47-334-E
Verantw. Afd.	SEC
Behandeling	WF
Kopie	30
Termijn	

landbouw, natuur en
voedselkwaliteit

Secretaris Productschap Vis
T.a.v. W. van de Fliert
Postbus 72
2280 AB Rijswijk

uw brief van	uw kenmerk	ons kenmerk	datum
		Viss09/1538	21 april 2009
onderwerp		doorkiesnummer	bijlagen
Aal		5654	

Geachte heer van de Fliert,

U weet dat in het bijgestelde Nederlandse Aalbeheerplan het accent van de maatregelen is komen te liggen op uitzet van aal. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in uitzet van aal <20 cm, en de uitzet/verplaatsing van schieraal (157 ton waarvan 50 ton "schone schieraal"). Voor deze uitzetprogramma's heeft LNV respectievelijk €300,000 en €700,000 beschikbaar uit EVF middelen. Gezien de hoogte van dit bedrag, de strenge eisen die vanuit Brussel worden verbonden aan de besteding van Europese subsidies, en de verwachte financieel-administratieve controle door de Europese Commissie, ben ik van mening dat het beheer van bovengenoemde subsidiefondsen het best uitgevoerd kan worden door het Productschap Vis. De beoordeling van afzonderlijke uitzetprojecten, de begeleiding en coördinatie in het veld, de communicatie over de resultaten etc. kan dan worden uitgevoerd door Stichting Future For Eel en de Combinatie van Beroepsvissers.

Indien u het met deze benadering eens bent, verzoek ik u om op korte termijn bovengenoemde constructie uit te werken en mij hierover te informeren zodat ik de vereiste regelgeving hierop kan aanpassen. Dit alles uiteraard onder voorbehoud van goedkeuring van het Nederlandse Aalbeheerplan door de Europese Commissie.

Met vriendelijke groet,

Ir. Ing. A.J. Vermuë
Directeur Visserij

Ministerie van Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit
Directie Visserij
BLC
Willem Witsenplein 6
Postadres: Postbus 20401
2500 EK Den Haag
Telefoon: 070.3785654
Fax: 070.3786153
Telegramadres: Landvis
www.minlnv.nl

Cc: Secretaris Future for Eel, dhr. Bak
Voorzitter Combinatie van Beroepsvissers, S. Heldoorn

Plan van aanpak

REALISATIE EXTRA UITTREK 157 TON SCHIERAAL

VERSIE 29 JUNI 2009

Combinatie van Beroepsvissers

PO IJsselmeer
(Nederlandse Vissersbond)

1. Praktische uitvoering.

- Door het ministerie is een bedrag van € 700.000 beschikbaar gesteld voor de uitzet van 157 ton schieraal, waarvan 50 ton kansrijke voortplanters. Dit laatste is aal uit schone gebieden.
- Gegeven het belang van een beheer op maat voor de aal per deelgebied (kwaliteit aal, migratievoorzieningen, glasaaluitzet, beheer rode aalstand) is gekozen voor een beheer van de uitzet van schieraal per deelgebied.
- Aan de beroepsvissers die schieraal aanleveren afkomstig uit de rivieren, IJsselmeer en het Volkerak zal een vergoeding van € 4 per kilo worden betaald. Dit bedrag is inclusief transportkosten naar de weeg- en uitzetplaatsen.
- Aan de beroepsvissers die schieraal kansrijke voortplanters aanleveren zal een vergoeding van € 5 worden betaald. Naast het bedrag voor de transportkosten naar de weeg- en uitzetplaats, is in dit bedrag begrepen een bedrag voor handling en onderzoek.
- Het verschil tussen € 4 en € 5 wordt allereerst veroorzaakt door de extra kosten voor handling en onderzoek bij de goede voortplanters. Het prijsverschil wordt bovendien gerechtvaardigd door het feit dat voor het vangen van een kilo goede voortplanters in veelal kleinschalige polders aanzienlijk meer moeite en tijd nodig is dan voor het vangen van een kilo overige schieraal.
- In de periode 2004-2008 lag de gemiddelde prijs van de dikke schieraal rond de € 8 per kilo. Het LEI gaat voor het jaar 2009 uit van een prijs van € 6,50 per kilo (concept rapport voor WNF). Gezien de lagere kiloprijs die vanuit het onderhavige schieraalproject kan worden geboden, is het vanuit financieel oogpunt bezien, voor beroepsvissers niet interessant om schieraal aan het uitzetproject te leveren. Wel willen de vissers door blijven vissen in september/oktober om te kunnen vissen op rode aal en om bovendien te profiteren van de toegestane bijvangst van wolhandkrabben, kreeftjes, snoekbaars, bot en andere vis van waarde.
- De wettelijke verplichting via de door LNV op te stellen Regeling Aalvisserij (per 1 juli 2009) om bij te dragen aan de uitzet van schieraal is nog niet in definitieve vorm bekend.
- Met de vissers is vanuit de CvB gecommuniceerd dat deelgebieden gesloten kunnen worden en ook de visgebieden van individuele vissers.
- Door de CvB is een toedeling gemaakt van hoeveelheden te leveren schieraal per deelgebied. Dat is gedaan op basis van het LEI rapport Gevolgen van vangstbeperkingen in de schieraalvisserij uit 2005. Verder zijn meegeteld de omvang van het visareaal van de vissers, gebruikte vangtuigen, locatie en (vertrouwelijke) vangstregistraties uit VBC's. Op de jaarvergadering van de CvB is deze verdeling door de leden geaccordeerd.
- Bij de CvB zijn vrijwel alle binnenvisserijbedrijven van enige omvang in Nederland aangesloten. Uitzondering vormen de vissers van de Grevelingen.
- In de bijlage 2.a. t/m 2.d. wordt de stand van zaken beschreven (toegedeelde, toegezegde hoeveelheden, wijze van uitzet) per 24 juni 2009.

- In het rivierengebied en in Zuid-Holland is door een aantal vissers besloten de aalvisserij in enkele deelgebieden vrijwillig stil te leggen in september en oktober. Dit omdat de vissers daar het niet rendabel achten om voor de beschikbare vergoeding op schieraal te vissen. (De afweging tussen te leveren inspanning en te verwachten vangst aan schieraal en het al of niet mogen meenemen van de bijvangst valt dan ongunstig uit). Een beperkt aantal gebieden (rivieren 4 en polders ZH 9 en NH 4) wordt bij LNV als gesloten aangemeld met instemming van de betreffende vissers. De betreffende vissers hebben hiervoor een verklaring ondertekend. In het rivierengebied worden vervolgens nog 9 gebieden als gesloten aangemeld omdat de daar vissende vissers geen realistisch bijdrage wensen te leveren aan het herstel van de aalstand.
- De hoeveelheid schieraal die extra uit deze stillig-gebieden kan uittrekken wordt afgetrokken van de totale hoeveelheid schieraal die uit die gebieden geleverd zou moeten worden. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van dezelfde methode als gebruikt bij het bepalen van de bij te dragen hoeveelheden schieraal (oppervlak gebied, aard van gebied, mogelijk te gebruiken vistuigen). Voor bovenstroomse delen is een correctie toegepast voor de hoeveelheid schieraal die benedenstrooms mogelijk toch gevangen wordt (20%). Deze schieraal die op eigen gelegenheid uit deze stillig-gebieden kan uittrekken, is terug te vinden in de tabel.
- Ter ondersteuning van de handhaving zal een digitale kaart gemaakt worden van de stilliggebieden. Deze kaart zal ter beschikking worden gesteld aan handhavers en zal bovendien gepubliceerd worden op de publiekelijk toegankelijke website van de CvB. Middels het meldpunt van de AID kan daarnaast iedereen melding maken van vermeende overtredingen van de stilligregeling.

2. Voortgangsmonitoring, controle en administratie

- Middels de afgerapporteerde hoeveelheden aangekochte en uitgezette schieraal, wordt lopende het schieraalseizoen bezien welke gebieden achter blijven bij de beoogde aanlevering. Ook dit zal op de CvB-website in beeld gebracht worden. Achterblijvende gebieden zullen half september door de CvB benaderd worden en gezocht zal worden naar oorzaken en oplossingen.
- Bij het opladen van de vis, wordt de vis gewogen door de transporteur. De bijbehorende bon wordt ondertekend door de visser en de transporteur. De visser krijgt het origineel, de kopie is voor de transporteur.
- Op de uitzetlocatie vindt controle op de aangeleverde hoeveelheid en uitwendige kwaliteit plaats. De transporteurs zullen de schieraal wegen in het bijzijn van een buitendienstmedewerker van PVis³. De herkomst van de schieraal (goede kwaliteit of ongesorteerde aal) wordt nagegaan aan de hand van de uitgeschreven bon bij het opladen.

³ De buitendienstmedewerkers zijn onafhankelijk en als onbezoldigd ambtenaar van de Voedsel en Waren Autoriteit naast hun aanwijzing als toezichthouder in de visafslagen op de indeling van vis naar versheid en grootte conform de gemeenschappelijke handelsnormen. In combinatie met hun keuring van de versheid beoordelen de buitendienstmedewerkers ook of de producten geschikt zijn voor menselijke consumptie en of de visafslagen voldoen aan de inrichtingseisen. Deze controle- en keuringswerkzaamheden zijn gebaseerd op bepalingen uit verordeningen in medebewind van het Productschap Vis.

Het toezicht op de naleving van het bepaalde in de productschapsregeling Verordening regeling verkoop zoetwatervis 2003 wordt uitgeoefend door de afdeling Buitendienst van het Productschap Vis. De medewerkers van de afdeling Buitendienst hebben vanuit de aard van hun werkzaamheden ervaring met controlewerkzaamheden en zijn als medewerker van een bedrijfslichaam (als bedoeld in artikel 66 van de Wet op de bedrijfsorganisatie), dat een openbaar lichaam is in de zin van artikel 134 van de Grondwet, onafhankelijk van de ondernemers in de vissector. Om die reden zijn zij aangewezen als toezichthouder met de taken en bevoegdheden die zijn neergelegd in afdeling 5.2 van de Algemene wet bestuursrecht ten behoeve van de tuchtrechtelijke afhandeling door het Tuchtgerecht Productschap Vis conform de Wet tuchtrechtspraak bedrijfsorganisatie 2004.

De inschakeling van de buitendienst maakt het mogelijk om toezicht en controle praktijkgericht, deskundig, neutraal en efficiënt uit te voeren. Vanuit deze optiek is het effectief dat de buitendienstmedewerkers, die tevens het toezicht houden op de uitvoering van de Verordening regeling verkoop zoetwatervis 2003 ook een toezichthoudende rol spelen bij de uitvoering van het aalplan.

- De gegevens die op de uitzetlocatie worden vastgesteld, worden vermeld op een bon die ondertekend wordt door zowel de medewerker van de buitendienst van PVis als door de transporteur. Het origineel van deze bon gaat naar de administratie van PVis. Onafhankelijk daarvan zal als onderdeel van een onderzoeksproject van de universiteit van Leiden bij de uitzetpunten ook minstens 1 monster van elk deelgebied genomen worden (minimaal 10 schieralen) op een door de onderzoeker te bepalen uitzetmoment. De Universiteit van Leiden zal hiervoor een student inzetten als vervolg op het onderzoek naar migrerende schieraal.
- Voor de controle op conditie en inwendige kwaliteit zullen van de genoemde monsters zullen de hoeveelheid zwemblaasparasieten, de conditie, de ontwikkeling van de geslachtsorganen en de hoeveelheid PCB's/dioxinen bepaald worden.
- Teneinde de regionale bonden, de PO IJsselmeer en de CvB zich te kunnen laten concentreren op de uitzet en daarnaast gebruik te maken van de schaalvoordelen van PVIS is besloten dat PVis assistentie zal verlenen bij de administratie van de hoeveelheden geleverde schieraal en de uitbetaling aan de vissers.
- Via de buitendienstmedewerker van PVIS worden de aangeleverde hoeveelheden schieraal per deelgebied en per visser doorgegeven aan de PVIS administratie. Door de CvB en de PO IJsselmeer worden de bankrekeningnummers van de deelnemende vissers verzameld. De vissers zo mogelijk binnen een week uitbetaald worden. Procedures en formulieren hiervoor worden door PVIS ontwikkeld. Bestaat een aangeleverde partij schieraal uit een mengsel van meerdere visserijbedrijven dan zal uitbetaling geschieden aan de organisatie die deze schieraal heeft aangeleverd
- De bijgaande tabel (zie bijlage 2.a.) geeft een overzicht van organisatie, aantal deelnemende vissers en uit te zetten hoeveelheden per deelgebied.
- Bijlage 2.b. geeft een overzicht van uitzetlocaties en geplande uitzetmomenten per weeglocatie. Tijdens het wegen en het uitzetten zal steeds een medewerker van de buitendienst van PVis aanwezig zijn.
- Bijlage 2.c. toont de deelgebieden met schieraal van goede kwaliteit en de daaruit toegezegde hoeveelheden schieraal
- Bijlage 2.d. toont de gebieden waar schieraal kan uittrekken doordat de vissers daar in de maanden september en oktober geen aalvistuigen in hun viswater zullen hebben.
- Bij de vissers, de vistransporteurs en de medewerkers van de buitendienst is bekend dat de AID toeziet op het verloop van de uitzetoperatie.
- Alle uitzettingen zullen gemeld worden bij de meldkamer van de AID te Kerkrade. Dit zal minimaal 24 uur vooraf geschieden. In specifieke situaties, zoals bij omvangrijke vangsten op het Haringvliet, kan deze tijd verkort worden.
- Weegmethode: *nog nader te invullen*
- Te noteren gegevens: *nog nader te invullen*
- Registratieformulier; *nog nader te invullen*

- De uitzetlocaties zijn zodanig geselecteerd dat geen vaste vistuigen (fuiken) nabij deze locaties staan. PVIS zal met de kustvissers en de betreffende PO's afspraken maken, zodat niet gevist wordt op de uitzetlocaties. Het betreft hier met name een aantal sleepnetvissers in de kuststrook en enkele kleine garnalenvissers.

3. Eigen bijdrage van de beroepsvisserij aan het schieraalproject

- Het LEI verwacht voor het jaar 2009 een handelsprijs voor schieraal van € 6,50 per kilo. (LEI nog vertrouwelijk conceptrapport The impact of potential sales ban for eel on stock and industry). Dit is dan de prijs die de visser van de handelaar ontvangt als deze laatste de schieraal bij de visser komt ophalen.
- Voor het schieraalproject is door LNV een bedrag van € 700.000 toegezegd. Na verrekening van de 10 ton extra uittrek doordat enkele beroepsvissers gekozen hebben voor 2 maanden stilliggen, dient met dit bedrag in totaal 157 minus 10 = 147 ton schieraal over de dijk te worden gezet. Omgerekend betekent dit een vergoeding per kilo van € 4,76.
- Bij deze kiloprijs moet rekening gehouden worden met het feit dat beroepsvissers die schieraal leveren aan de handel geen transportkosten hoeven te betalen.
- Bij levering van schieraal aan het uitzetproject komen de transportkosten wel voor rekening van de aanleverende visser.
- De hoogte van de transportkosten is nog niet precies bekend, maar zullen naar schatting gemiddeld € 0,50 per kilo schieraal bedragen.
- De netto vergoeding voor vissers die leveren aan het schieraalproject komt daarmee op ca. € 4,25 per kilo
- Het voorgaande betekent dat de vissers die schieraal leveren aan het uitzetproject daarmee een eigen bijdrage leveren van gemiddeld € 6,50 minus € 4,25 = € 2,25 per kilo schieraal⁴.
- De totale eigen bijdrage van de beroepsvisserij aan het schieraalproject bedraagt derhalve een bedrag van 147.000 x € 2,25 = € 330.750. Dit bedrag is exclusief de organisatiekosten van zeker € 100.000 die gemaakt zijn om het plan per deelgebied vorm te geven.

⁴ Bij de door het LEI gehanteerde marktprijs van € 6,50 is geen rekening mee gehouden dat vooral poldervissers vaak de eigen vangst roken en ook zelf verkopen. In dat geval is sprake van een marktprijs van ca € 10,-. Voor deze vissers is de eigen bijdrage bij levering aan het uitzetproject dus geen € 2,25, maar € 10,- minus € 4,25 = € 5,75 per kilo.

Organisatie, aantal deelnemende vissers, en hoeveelheden uit te zetten schieraal per deelgebied

DEELGEBIEDEN	Contact- persoon	Aantal vissers	Geplande hoeveelheid schieraal (kg)	Toegezegde hoeveelheid (kg)	Plan voor verzamen en uitzetten	Contacten met buitendienst
Binnenwater buiten IJsselmeer en rivieren						
Friesland	M. Boersma/ G.van der Veen	17	11.000	11000	Schieraal wordt opgehaald bij de vissers 1 keer per week later mogelijk 1 keer per twee weken	Harlingen
Lauwersmeer	M. vd Meer (tijdelijk)	2	1.500	1500	Visser varen schieraal uit door de schutsluis. Wegen in schutsluis.	Lauwersoog
Groningen	G. Postma	3	3.000	3000	Vissers brengen schieraal bij verzamelpunt Postma vandaar per boot naar Lauwersoog. Coördineert met vissers Lauwersmeer	Lauwersoog
Hollands Noorderkwartier	R. Boerdijk	27	11.000	10.900	Individuele vissers brengen schieraal naar afslag Den Oever. Donderdagmiddag	Den Oever
		1		300	stilliggen september/oktober	
		2		600	stilliggen september/oktober	
Amstel, Gooi en Vecht	K. Hoetmer	2	750	750	Sluiten voor wat betreft de uitzet aan bij Noord-Hollandse Bond. Rijden zelf schieraal naar den Oever in overleg met van Wettum	Den Oever
Noordzeekanaal	A. Heinen (tijdelijk)	5	3.000	3050	Visser van Wijk kan schieraal van collega's ophalen en via Stellendam uitzetten. Hier is echter ook de locatie IJmuiden nog in beeld.	Stellendam of IJmuiden
Randmeren	B. van Panhuis	8	4.000	4000	Vissers brengen schieraal bij verzamelpunt Foppen in Harderwijk. Deze rijdt de schieraal 1 keer per week naar den Oever of Harlingen	Den Oever of Harlingen
Polder Mastenbroek	J.W. Bakker	1		200	Coördinatie met NW-Overijssel voor uitzet. Brengt schieraal zelf naar verzamelpunt	
Zuiderzeeland (IJsselmeer-polders)	J.Brokkelkamp	3		1200	Kan eventueel hoger worden. Afhankelijk van visserij Keuter	Lauwersoog
Twentekanaal	F. Komen	1	500	500	geen visserij met aalvistuigen in september en oktober	Nvt
Amsterdam- Rijnkanaal	T. Ansink	1	750	750	Zal zelf rijden en afhankelijke van de hoeveelheid dan schieraal ophalen uit omliggende gebieden. Verder zelfde procedure als Zeeland	Stellendam
NW Overijssel	J. Meijer	8	3.000	2500	Willen graag dat schieraal in gebied opgehaald wordt. Verzoeken om hulp bij coördinatie.	Harlingen of Stellendam

DEELGEBIEDEN	Contact-persoon	Aantal vissers	Geplande hoeveelheid schieraal (kg)	Toegezegde hoeveelheid (kg)	Plan voor verzamelen en uitzetten	Contacten met buitendienst
Binnenwater buiten IJsselmeer en rivieren						
Rijnland	N. van Doorn (tijdelijk) + K. van Egmond	11+	6.800	4600	Men onderzoekt nog de locatie Katwijk (half uur voor buitendienst PVIS Scheveningen)	Coördinatie uitzet moet nog opgezet worden. Locatie zal vermoedelijk Stellendam en Katwijk zijn
Schieland Krimpenerwaard	N. van Doorn (tijdelijk) +		850	850	geen visserij met aalvistuigen in september en oktober	
Schieland Krimpenerwaard	N. van Doorn (tijdelijk) + T. Ansink	1+	Aanvanke-lijk niet onderver-deeld	550	Volgt	
Alblasserwaard	N. van Doorn (tijdelijk)	2+	340	1250	Volgt	
Overig Rivierenland	N. van Doorn (tijdelijk) + Firma Koman	1		500	Volgt	
Delfland	N. van Doorn (tijdelijk)	1	340	350	geen visserij met aalvistuigen in september en oktober	
Voorne Putten		1	680	400	Volgt	
Voorne Putten		1		350	geen visserij met aalvistuigen in september en oktober	
Stichtse Rijnlanden		1	1.020	130	Volgt	
Stichtse Rijnlanden		1		100	geen visserij met aalvistuigen in september en oktober	
Merwedekanaal		1		150	geen visserij met aalvistuigen in september en oktober	
Hoekse Waard	A. van der Waal	1	1.400	1400	Uitzet via Stellendam. Visser rijdt zelf kan dagen coördineren met Zeeuwse vissers (Kooistra). Gebied is onderverdeeld per deeleiland. Voor de uitzet wordt samengewerkt met Veerse Meer, Markiezaat en Zeeuws Vlaanderen.	Stellendam
Zeeuwse Eilanden	W. Quist	1+	500	400	Eén keer per maand wordt de schieraal opgehaald met vrachtauto. Schieraal wordt gewogen op de afslag van Stellendam en uitgezet op trailerhelling bij Oudorp of Neeltje Jans. In aanwezigheid van buitendienstmedewerker.	Stellendam

DEELGEBIEDEN	Contact-persoon	Aantal vissers	Geplande hoeveelheid schieraal (kg)	Toegezegde hoeveelheid (kg)	Plan voor verzamelen en uitzetten	Contacten met buitendienst
Binnenwater buiten IJsselmeer en rivieren						
Zeeuwse eilanden	W. Quist			100	Een groot deel mag niet bevestigd worden het gehele jaar rond. Kaart helpt bij stroperijbestrijding	
Zeeuws Vlaanderen	J. Bout	3	500	500	Gaat er van uit dat RWS vergunning wel uitgeeft. Verder zie Zeeuwse Eilanden	Stellendam
Volkerak-Zoommeer	P. Kooistra	5	4.000	4000	Rijden als groep schieraal naar Stellendamse afslag waar gewogen wordt. Schieraal wordt uitgezet op trailerhelling bij Oudorp	Stellendam
Grevelingen	J. Muller	8	11.000	11000	Alternatief plan om middels gewaarmerkte historische vangstgegevens, monitoringsfuiken en met ondersteuning van bioloog aan te tonen hoe veel er ontsnapt waarvoor dan een bedrag betaald zou moeten worden.	
Veerse Meer	M. vd Kreeke	2	1.500	1100	zie Zeeuwse Eilanden	Stellendam
				400	geen visserij met aalvistuigen in september en oktober voor gedeelte Veerse Meer. Ook deel van de hokfuiken bij uittrekpunt weg.	
Markiezaat meer	P. Kooistra	1	1.500	1500	Sluit aan bij uitzet vanuit Zeeland via Stellendam	Stellendam
Totaal overige binnenwateren			68.930	69880		
Totaal toegezegde kilo's schieraal				55.180		
Totaal via vrijwillig stilliggen (maximaal)				2600		
Totaal vanwege op te leggen sluiting				12.100	We hopen dat Grevelingen alsnog besluiten mee te doen.	

DEELGEBIEDEN	Contact- persoon	Aantal vissers	Geplande hoeveelheid schieraal (kg)	Toegezegde hoeveelheid (kg)	Plan voor verzamenen en uitzetten	Contacten met buitendienst
Rivierengebied						
Beneden-Rivieren & Haringvliet incl. Maas	A. de Wit	32+	67286	65786	Samen met de extra uittrek, middels de toegezegde stilligperiode, is er meer schieraal toegezegd dan de benodigde 67286 kg. Uitzetten kan via afslag van Stellendam (Benedenrivieren). IJsseltak mogelijk via Stellendam, Harlingen of samen met Randmeren via Den Oever	Stellendam
IJssel Tak	S. Hoekman					Den Oever of Harlingen of Stellendam
Totaal door uittrek rivierengebied vrijwillig stilliggen		10		5400		
Op te leggen stilligging vanwege onwil om samen te werken		3		1900		
Totaal vanwege stilliggen op de rivieren (maximaal)				7300		
Totaal rivieren				73086		
IJsselmeer						
IJsselmeer	D.J. Berends	32	22.429	22429	Reacties van leden zijn binnen. 29 vissers doen mee in de vorm van het aanleveren van schieraal of middels een financiële bijdrage. Harlingen en met name den Oever lijkt voor deze vissers geschikt. Moet echter ook nog uitgewerkt worden.	Den Oever en Korwerder- zand via Harlingen

Samenvatting	
Totaal aantal vissers	140
Totaal door vissers toegezegde leveringen van schieraal (kg)	143.495
Totaal extra uittrek van schieraal door vrijwillig stilligen (kg) (met verklaring van de betreffende vissers)	7.900
Totaal extra uittrek door op te leggen sluiting (kg)	14.000
TOTALE EXTRA UITTREK VAN SCHIERAAL (kg)	165.395

Verwachte hoeveelheid schieraal per uitzetlocatie en het aantal uitzetmomenten per weeglocatie tussen 1 augustus en 1 december 2009 gebaseerd op de uitzetplannen per deelgebied

Uitzetlocatie bij afslag van:	Totale uitzet van schieraal	Aantal leveringen van schieraal	Aantal uitzetmomenten ¹
Lauwersoog	4500	14	8
Harlingen	42649	55	14
Den Oever	26113	64	16
IJmuiden ²	3050	6	6
Katwijk (Scheveningen) ³	3500	6	6
Scheveningen ⁴	1100	4	4
Stellendam	62580	84	25
TOTAAL			79

¹ Op 1 uitzetmoment worden de leveringen van uit meerdere deelgebieden gecombineerd om het aantal uitzetmomenten zo klein mogelijk te houden.

² Schieraal gevangen op het Noordzeekanaal in de buurt van IJmuiden.

³ Katwijk vraagt extra reistijd van de medewerker van de buitendienst PVIs (totaal 1 uur per uitzet). De vissers van Rijnland zien het echter als een perfecte locatie.

⁴ De coördinatie van de schieraaluitzet in Zuid-Holland wordt nog aangepast; mogelijk dat een deel van de schieraal van Stellendam in Scheveningen wordt aangeleverd.

Deelgebieden met goede kwaliteit schieraal en de hoeveelheden schieraal die vanuit die gebieden is toegezegd

Hoeveelheden toegezegde schieraal uit gebieden met weinig reproductieverstorende stoffen	
DEELGEBIED	Toegezegde hoeveelheid Schieraal (kg)
Friesland	11000
Lauwersmeer	1500
Groningen	3000
Hollands Noorderkwartier	10900
Amstel, Gooi en Vecht (meren)	750
Randmeren	4000
Zuiderzeeland (Ijsselmeerpolders)	1200
Nieuwkoopse / Vinkeveense plassen	850
NW Overijssel (inclusief polder Mastenbroek)	2700
Hoekse Waard	1400
Zeeuwse Eilanden	400
idem door vrijwillig stilliggen	100
Grevelingen niet vissen/stilliggen	11000
Veerse Meer	1100
idem door vrijwillig stilliggen	400
Markiezaat meer	1500
Totale hoeveelheid door vrijwillig stilliggen	500
Totale hoeveelheid door op te leggen sluiting	11000
Totale hoeveelheid geleverde schieraal van goede kwaliteit (inclusief stilliggen)	51800

STILLEGEBIEDEN EN HOEVEELHEDEN SCHIERAAL DIE UITTREKT			
DEELGEBIED	Geschatte hoeveelheid schieraal die uittrekt in september en oktober	Opmerkingen gebied	Verklaring geschatte hoeveelheid
Hollands Noorderkwartier	300	Wormer Jisperveld, Zaan en Voorzaan, Odammerweel, Kaagpolder, polder Hensboek, polder Urnsem, Berkmeer, Heerhugowaard, Mijzen	Gemiddeld draagt een visser in Noord-Holland bijna 400 kg schieraal bij als onderdeel van het project. Zaan en Voorzaan zijn goede plaatsen voor het vangen van schieraal. Polders is een deel afgetrokken voor het effect van gemaalschade.
Hollands Noorderkwartier	600 ¹	- 2 vissers bekend (geen lid van CvB) - gebied nog niet precies in kaart	
Twentekanaal	500	Groot gebied van 300 ha met veel zijwateren die afmalen op dit kanaal	Van origine een goed aalwater
Schieland Krimpenerwaard	850	Groot gebied inclusief de rivier de Rotte	Op basis van voorzichtige schatting van vissers
Delfland	350	Alle wateren in dit gebied	Op basis van voorzichtige schatting van visser
Brielse meer en Kanaal door Voorne	350	Goed aalwater dicht bij kust	Bij de uiteinden van de kanalen schuilsuizen waar schieraal meegeschut kan worden.
Stichtse Rijnland	100	Polders	Aftrek gerekend voor gemaalschade Geen aftrek gerekend door toename stroperij

¹ De getallen *vet- en schuingedrukt* zijn geschatte hoeveelheden door opgelegde sluiting omdat men niet mee wil doen. De overige getallen zijn afkomstig van vissers die vrijwillig stilliggen (omdat men niet onder de kostprijs wil gaan vissen).

DEELGEBIED	Geschatte hoeveelheid schieraal die uittrekt in september en oktober	Opmerkingen gebied	Verklaring geschatte hoeveelheid
Merwedekanaal	150		Goede uittrek mogelijk
Zeeland	100	Op de eilanden Tholen en Zuid-Beveland wordt met fuiken gevist <i>zonder</i> grote visakte. Deze gebieden worden aangemeld als gesloten in september oktober. Kaart helpt bij stroperijbestrijding	De verbinding met het buitenwater is goed. Wanneer er echt gehandhaafd wordt dan nog meer dan 100 kg extra uittrek
Grevelingen	11000	Een groot water. Visserij hebben vangstgegevens die zij echter niet willen delen. Zij vinden dat zij al genoeg bijdragen aan aalherstel met het afschaffen van de 30 dagen regeling va de Brouwerssluis	Wanneer er geen hokfuiken geplaatst kunnen worden aan de Brouwersdam in september en oktober dan kan de schieraal vrij uittrekken via de 4 grote spuikokers.
deel van Veerse Meer	400		geen visserij met aalvstuigen in september en oktober voor groot gedeelte Veerse Meer. Ook deel van de hokfuiken bij uittrekpunt weg.

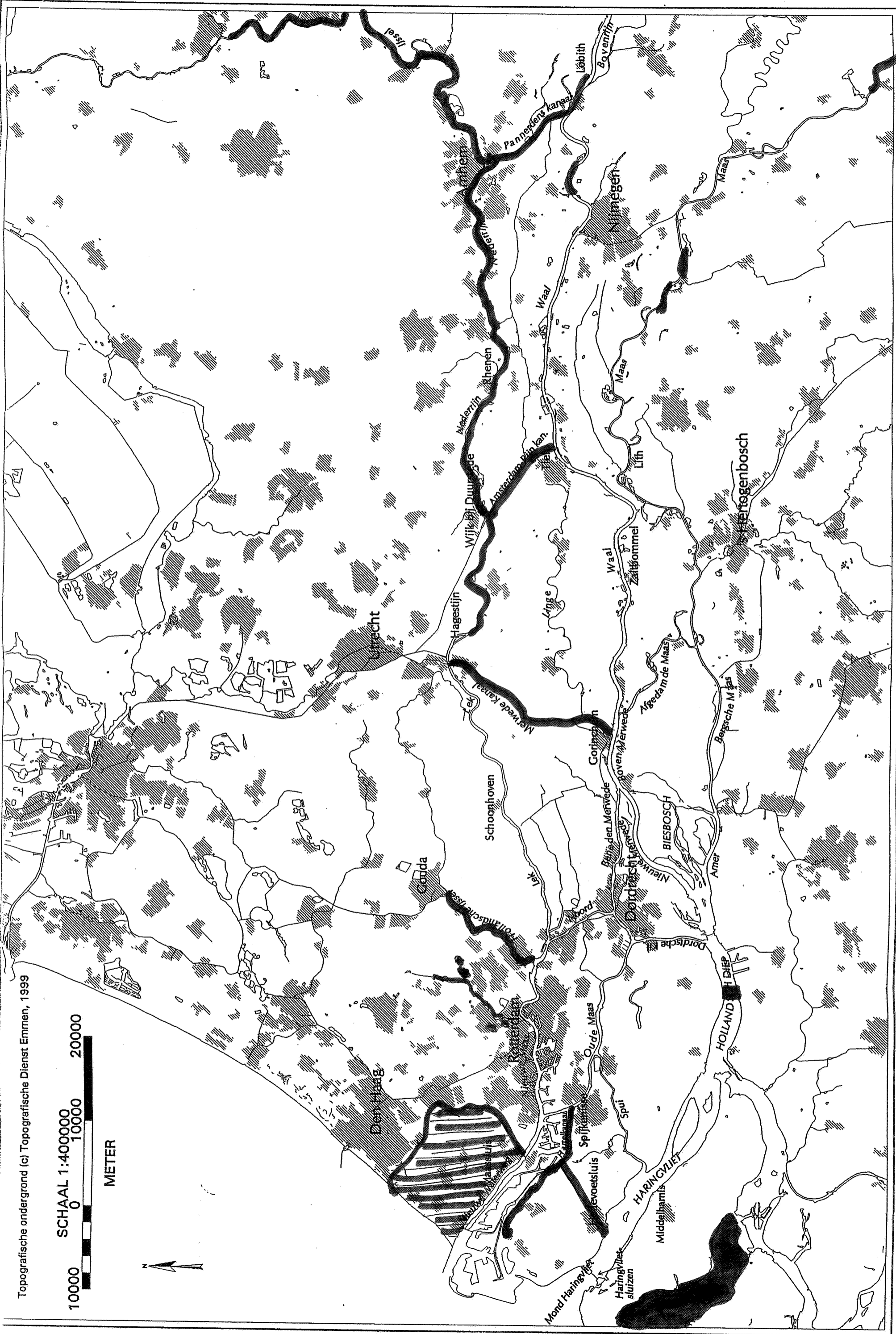
SAMENVATTING STILLIGGEBIEDEN

Totale uittrek uit overig binnenwater excl. rivieren vanwege vrijwillig stilliggen (maximaal)	2.600	
Totaal uittrek uit overig binnenwater excl. rivieren vanwege op te leggen sluiting	12.200	
Totaal extra uittrek uit binnenwater excl. Rivieren door stilliggen in september en oktober	14.800	
		<p><i>Zie bijgevoegde kaart.</i></p> <p>Het gaat het gehele gebied van de Nederrijn, IJssel tot Deventer, Pannerdens kanaal, Maas, inclusief Maasplassen en Julianakanaal, van de Belgische grens tot aan Venlo.</p>
Totaal uittrek uit rivieren vanwege vrijwillig stilliggen	5400	
Totaal uittrek uit rivieren vanwege op te leggen sluiting	1900	
Totaal extra uittrek uit rivierengebied door stilliggen in september en oktober	7300	<p>Het gaat om 20% van het rivierengebied. Daarvoor wordt 10% van de aan te leveren schieraal afgetrokken. Bovenstrooms vangt met namelijk minder schieraal (er verdwijnen daar wel veel getransponderde schieraal) en van de niet gevangen schieraal wordt naar schatting 15-20% benedenstrooms gevangen</p>

Topografische ondergrond (c) Topografische Dienst Emmen, 1999

10000
0
10000
20000

METER

Tot Belgische Grens

Plan van aanpak

Uitzet van glasaal en pootaal

VERSIE 29 JUNI 2009

Combinatie van Beroepsvissers

PO IJsselmeer
(Nederlandse Vissersbond)

WOORD VOORAF

Het Plan van Aanpak voor de uitzet van glas- en pootaal bevindt zich nog in ontwikkeling. Een belangrijk onderdeel van dit Plan is het protocol voor de beoordeling van uitzetprojecten. Bijgaand een eerste versie van dit protocol

BEOORDELINGSPROTOCOL UITZETPROJECTEN

Doel is het uitvoeren en begeleiden van activiteiten die bijdragen tot het herstel van een ecologisch verantwoorde aalpopulatie in de Nederlandse wateren, alsmede het op een positieve manier brengen van de aal in de publieke belangstelling. Uitgangspunt hierbij is dat de aalpopulatie in Nederland geholpen is bij zowel het beperken van de onttrekking van de paling als bij het uitzetten van paling.

Activiteiten die aalherstel bevorderen kunnen in aanmerking komen voor financiering. Soorten projecten die ingediend kunnen worden zijn gericht op (a) uitzetten glasaal of pootaal, (b) het uitzetten van schieraal of (c) het vergaren van kennis over de te nemen maatregelen die de palingstand op afzienbare termijn ten goede zouden kunnen komen.

De manier waarop de projecten beoordeeld worden, gebeurt als volgt:

1. Algemeen (informatie project, projectdeelnemers en budget)
2. Doelstelling (wat beoogt men te bereiken)
3. Uitvoering (wie doet wat, wanneer en op welke manier?)
4. Controleerbaarheid van de doelstelling achteraf.

Algemeen

De inhoud van het project dient duidelijk, concreet en zo beknopt mogelijk te zijn. Afbakening van het project in plaats, tijd en budget zijn essentieel. In ieder geval dient het voorstel de volgende informatie te bevatten:

- o Naam project
- o Projectpartners

(bedrijf/organisatie, rol binnen het project, verantwoordelijke persoon (naam & contactgegevens) namens de organisatie/ het bedrijf)

- o Samenvatting van hoogstens 1 pagina
- o Doelstelling van het project
- o Projectactiviteiten (wie, wat, hoe, waar, wanneer, hoeveel)
- o Manier waarop de efficiëntie van de projectactiviteiten aangetoond zal worden
- o Kosten per activiteit
- o Verdeling kosten over projectpartners en het te financieren bedrag

Enkele algemene voorwaarden zijn:

- maximale duur van het project 2 jaar
- maximale budget maximaal € 100.000

Belangrijk pluspunt voor elk project is wanneer sector (paling vissers, kwekers, verwerkers en/of handel) zelf ook aan de kosten bijdraagt.

Doelstelling

De doelstelling dient zo concreet mogelijk aan te geven wat het project beoogt te bereiken en op welke manier dat resultaat bij zal dragen aan het herstel van de aalpopulatie in de Nederlandse wateren. De doelstellingen van het project dienen met name gericht te zijn op het direct verbeteren van de palingstand ofwel het verbeteren van de kennis om dat te kunnen doen.

De doelstelling zal met name moeten aangeven of het project bijdraagt aan het aalherstel door:

- a. het uitzetten glasaal of pootaal
- b. het uitzetten schieraal, of
- c. het vergaren van kennis voor verbetering aalpopulatie.

Ad a. Voor het uitzetten van glasaal en pootaal gelden als algemene voorwaarden:

- oorsprong van de uit te zetten vis moet duidelijk en betrouwbaar zijn (wie wil en kan de vis leveren, van welke kwaliteit is de vis);
- de glasaal moet uitgezet worden in een gebied waar de omstandigheden voor de groei van de dieren gunstig is en de kans op het halen van het schieraal stadium gunstig is;
- hebben de dieren eenmaal het schieraalstadium bereikt dan moeten ze de mogelijkheid krijgen om uit te zwemmen (vrije uittrek of door middel van uitzet als schieraal in zee).

Ad b. Het uitzetten van schieraal moet vooral gericht zijn op de gezondste en sterkste dieren de kans te geven om uit te kunnen trekken. Activiteiten in dit kader kunnen gericht zijn op het gericht schieraal vissen voor niet te passeren objecten zoals gemalen en waterkrachtcentrales.

Als algemene voorwaarden gelden hier:

- voor de gevangen schieraal is een vrije uittrek naar zee onwaarschijnlijk of niet mogelijk;
- de schieraal wordt tenminste bemonsterd op de aanwezigheid van parasieten, pcb's en vetgehaltes;
- de vangstgebieden van de schieraal worden of zijn geselecteerd op geschiktheid om kansrijke voortplanters voort te brengen.

Ad c. De aalpopulatie zou door een groot aantal maatregelen verbeterd kunnen worden waarvan er vele geen relatie hebben met de visserij, bijv. het verbeteren van de inzwem mogelijkheden voor glasaal of de uitzwem mogelijkheden van schieraal. Bij de kennisprojecten gaat de sterke voorkeur uit naar activiteiten die het beheer van de aalpopulatie kunnen ondersteunen. Onderzoek gericht op het verbeteren van de effectiviteit van de uitzet van glas-, poot- of schieraal heeft hierbij de sterke voorkeur. Het kan hierbij gaan om zaken als het beoordelen van geschikte gebieden voor de uitzet van glas- en pootaal, het beoordelen van de geschiktheid van glas- en pootaal in het binnenwater, het volgen van de ontwikkeling van de uitgezette paling (overleving, groei, geslachtsrijp worden, onderzoek aan ontwikkeling factoren die van invloed (zouden kunnen) zijn op het voortplantings succes).

Bij schieraaluitzettingen zou het kunnen gaan om bijv. het selecteren van de schieraal op voortplantingsgeschiktheid, het verbeteren van een protocol voor vervoer en opslag van schieraal voor de uitzet, het selecteren van geschikte uitzetplaatsen en methodes, etc.

Projecten worden met name als kansrijk beoordeeld wanneer de praktische activiteiten van het uitzetten worden ondersteund met onderzoek gericht op het verbeteren van die activiteit. Zo zullen bijv. uitzet van glas- of pootaal niet ondersteund worden wanneer er geen kennisvergrotenende activiteiten aan gekoppeld zijn. Hoewel dus in elk project onderzoek een verplichte component is, dient het onderzoeksdoel wel zo direct mogelijk bij te dragen aan verbeterd beheer of beheersactiviteiten die gericht zijn op het verkrijgen van een gezonde aalpopulatie. Projecten hebben tot doel zo direct en duidelijk mogelijk bij te dragen aan een verbeterde palingstand: controle van resultaat moet minstens 10% van het budget en mag niet meer dan 50% van het budget bedragen.

Uitvoering

Projecten zullen in het algemeen een praktische en een onderzoekcomponent (moeten) hebben. Projectactiviteiten dienen goed omschreven te worden met betrekking tot plaats, tijd en uitvoerder. De uitvoering van de projectactiviteiten dient te gebeuren door mensen die zo veel mogelijk kennis en ervaring hebben op het gebied van de door hen uit te voeren projectactiviteiten en de bereidheid te bezitten om samen te werken met mensen uit andere disciplines. Aantoonbare samenwerking tussen mensen uit verschillende disciplines wordt aangemoedigd. Een project waarin vissers data voor onderzoekers vergaren is hierbij kansrijk, een project waar een viskweker, visser, afnemer of verwerker van paling aan meebetaalt is kansrijker dan wanneer een project uitsluitend afhankelijk is van externe financiering.

Controleerbaarheid van het resultaat

Projecten die vooral gericht zijn op het praktisch handelen in het kader van een verbeterd beheer van de aalpopulatie zullen over het algemeen moeilijk onomstotelijk kunnen aantonen in hoeverre hun doelstellingen gehaald zullen zijn. Het uitzetten van aal op zich zal er weliswaar hoogst waarschijnlijk aan bijdragen dat er op den duur meer schieraal er in zal slagen zich voort te planten, maar dat zal niet geaccepteerd worden als een resultaat dat voldoende is voor projectfinanciering. Met andere woorden: er dienen vervolgactiviteiten te zijn waarbij bijv. de ontwikkeling van de uitgezette vis gevolgd wordt in de tijd en waarmee aannemelijk kan worden gemaakt dat de uitzet van de vis ook daadwerkelijk zal bijdragen aan een verbeterde uittrek van schieraal. Ook is het mogelijk om het resultaat van een groter project summier (maar wel zo goed mogelijk!) te volgen terwijl in een kleiner gebied (bijv. afgesloten maar vergelijkbaar water) de ontwikkelingen nauwkeurig worden gevolgd en gemeten.

Puntsgewijze (hoofd)criteria:

- Volledige informatie over projectpartners en duidelijk projectplan
- Maximale duur van het project (2 jaar)
- Maximaal budget (€ 100.000), 10 tot 50% budget voor controle&onderzoek
- Projectpartners dragen zelf (ook) bij aan budget (in geld en/of arbeid)
- Projectdoel is een concrete en controleerbare bijdrage aan verbetering van de palingstand
- Alle activiteiten met betrekking tot zowel verbetering palingstand als controle van het resultaat daarvan zijn duidelijk omschreven